

ಡಾ. ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರ 'ನನ್ನೂರ ಹಾಡು' ಕೃತಿ: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ

ಯಶೋಧ ಎಸ್. ಪಿ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

Abstract:

ಡಾ. ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ ಅವರ 'ನನ್ನೂರ ಹಾಡು' ಕವನ ಸಂಕಲನವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕು, ಶ್ರಮಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬಡತನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ತಳಸಮುದಾಯಗಳ ನೋವು-ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತದೆ. 1990ರ ದಶಕದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಯ ಕವಿತೆಗಳು ದಲಿತ, ಬಂಡಾಯ ಮತ್ತು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ದೇಸಿಯ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನದ ಚಿತ್ರಣ ಮತ್ತು ಜನಪದೀಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕವಿತೆಗಳಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ಕವಿಯು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಬದುಕಿನ ಅನುಭವಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆಯುವ ಮೂಲಕ ಶೋಷಿತ ಜನರ ಬದುಕಿನ ವಾಸ್ತವಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಲೇಖನವು 'ನನ್ನೂರ ಹಾಡು' ಕವನ ಸಂಕಲನದ ಆಶಯ, ಭಾಷೆ, ಜನಪದೀಯ ಗುಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತದೆ.

Keywords: ನನ್ನೂರ ಹಾಡು, ಡಾ. ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ, ಜನಪದೀಯ ಕಾವ್ಯ, ದಲಿತ-ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕು.

ಪೀಠಿಕೆ

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅರುಣೋದಯ, ನವೋದಯ, ನವ್ಯ, ಪ್ರಗತಿಶೀಲ, ದಲಿತ ಮತ್ತು ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳವಳಿಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯು ಆಯಾ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ವಿಭಿನ್ನ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ ನಡೆಸುವ,

ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಅಥವಾ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಆಯಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಚಳವಳಿಗಳು, ಹೋರಾಟಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಜನಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಮಹತ್ವ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ

Please cite this article as: ಯಶೋಧ, ಎಸ್. ಪಿ. (2025). ಡಾ. ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರ 'ನನ್ನೂರ ಹಾಡು' ಕೃತಿ: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ. ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್ನೋವೇಟಿವ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 4(5), 86-91

ಸಂವೇದನಾಶೀಲ ಲೇಖಕ ಅಥವಾ ಕವಿ ತನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ಆ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ ಅವರ 'ನನ್ನೂರ ಹಾಡು' ಕವನ ಸಂಕಲನವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. 1990ರ ದಶಕದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಸ್ತವಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳು ಮತ್ತು ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ನೋವು-ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವಲ್ಲಿ ಕವಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ.

1990ರ ದಶಕದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು 'ನನ್ನೂರ ಹಾಡು'

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ 1990ರ ದಶಕವು ಮಹತ್ವದ ಕಾಲಘಟ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾಗತೀಕರಣ, ಉದಾರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಖಾಸಗೀಕರಣದ ನೀತಿಗಳು ಜಾರಿಗೊಂಡವು. ಈ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗಳು ಕೂಲಿಕಾರ್ಮಿಕರು, ರೈತರು, ಬಡವರು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಜನರ ಜೀವನಕ್ರಮದ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರಿದವು. ಉದ್ಯೋಗ, ಜೀವನೋಪಾಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಜೀವನವು ಭಾರತದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿನ ಪ್ರಮುಖ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಶ್ರಮಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಜನಸಮುದಾಯಗಳು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಶೋಷಣೆ, ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶವಂಚನೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಅವರ ಬದುಕಿನ ಹಾದಿಯು ಸುಗಮವಾಗಿರದೆ, ಅನೇಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಅವಮಾನಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಹೋರಾಟದ

ಹಾದಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಕವಿಯ ಅನುಭವಗಳು ಅವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಯೌವನದ ತುಮುಲಗಳು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬಯಕೆಗಳು, ನೋವು-ನಲಿವುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕವಿ ತಮ್ಮ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತಾರೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮುದಾಯದ ಅನುಭವಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆಯುತ್ತಾರೆ. ದೇಸಿಯ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡು ಮತ್ತು ಜನಪದೀಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಈ ಸಂಕಲನದ ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ನೋವಿನ ಜೊತೆಗೆ ಆತನಲ್ಲಿರುವ ಅದಮ್ಯ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಬದುಕುವ ಛಲವೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕವಿತೆಗಳ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ನೋವು ಮಡುಗಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಆ ನೋವು ಕವಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ನೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಕವಿತೆಗಳು ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಟ್ಟುವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಸ್ತವಗಳ ಕುರಿತು ಚಿಂತನೆಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

'ನನ್ನೂರ ಹಾಡು' ಕವಿತೆಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಚಿತ್ರಣ

'ನನ್ನೂರ ಹಾಡು' ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ತಮ್ಮೊರಿಸಿ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜನಜೀವನದ ಚಿತ್ರಣದ ಮೂಲಕ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಒಣಗಿದ ಕೆರೆ, ಸುತ್ತಲಿನ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಾಲು, ಒಂದು ಕಡೆ ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸ್ಮಶಾನ—ಇಂತಹ ಚಿತ್ರಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸರದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತವೆ. ಈ

ಎಲ್ಲ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಊರಿನ ಹಾಡು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ಕೋಳಿ ಕೂಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಬೆಳಗಾಗುವ ಚಿತ್ರಣ, ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಸಗಣೆ ನೀರಿನಿಂದ ಸಾರಿಸಿ ರಂಗೋಲಿ ಬಿಡುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರ ದಿನಚರಿ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಪರಿಸರದ ಸಹಜ ಸೊಬಗು ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಮೂಡಿಬರುತ್ತವೆ. ಇವು ಕೇವಲ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸೌಂದರ್ಯದ ಚಿತ್ರಣಗಳಲ್ಲ; ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮ, ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಜನಪದ ಪರಂಪರೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಕವಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕಿನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅದರೊಳಗೆ ಅಡಗಿರುವ ಬಡತನ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನೂ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲುಗಳು ಮಹತ್ವ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ:

**ಬೆನ್ನಿಗಂಟಿದ ಹೊಟ್ಟೆ ಮಾನಸೋರುವ ಬಟ್ಟೆ
ನನ್ನೂರ ಹೆಂಗಸರ ಕಲೆಗಿಲ್ಲ ಒಂದಿನಿತು ಕೊರತೆ
ರಾಗಿ ಹಿಟ್ಟಿನು ಬೀಸಿ ಉಪ್ಪುಗಂಜಿಯ ಕಾಸಿ
ಹೊಳೆದಂಡೆ ಕರಿಕೆ ಚಿಗುರು ಇದ್ದರೂ ಚಿಂತೆ**

ಈ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಡತನ ಮತ್ತು ಕಠಿಣ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಆಹಾರವೂ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಭಿರುಚಿ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಕುಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಕವಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಗಿ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಬೀಸಿ ಉಪ್ಪುಗಂಜಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಸರಳ ಜೀವನ ನಡೆಸುವ ಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಗಳಿದ್ದರೂ, ಅವರ ಕಲಾಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಬದುಕಿನ ಉತ್ಸಾಹ ಉಳಿದಿರುವುದನ್ನು ಈ ಸಾಲುಗಳು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಬಡತನದ ವಾಸ್ತವ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಅವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕಿನ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಆಯಾಮಗಳಾಗಿವೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ

ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದು ಜನರ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಕವಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ

ಕವಿಯು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪುರುಷರ ಬದುಕಿನ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವಾಗ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಜೀತದ ದುಡಿಮೆಯ ಜಗತ್ತನ್ನು ಓದುಗರ ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲುಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ:

**ನೆಲಿಲನು ಹಿಡಿದವರು ದಣಿಗಳಲಿ ದುಡಿದವರು
ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟಿದ ತೊಗಲ ನನ್ನೂರ ಗಂಡಸರು
ಬೆಳಗು ಬೈಗಿನ ತನಕ ಬೆವರ ಕಾಲುವೆ ಹರಿಸಿ
ಜೀತಭಾರದ ಮೂಟೆ ಹೊತ್ತು ತಂದವರು**

ಈ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಶ್ರಮವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬದುಕುವ ಜನರ ದೈಹಿಕ ಆಯಾಸ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ದುಡಿದರೂ ನೆಮ್ಮದಿಯ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕವಿ ಕರುಣಾಜನಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ಸುಕ್ಕುಗಳು ಕೇವಲ ವಯಸ್ಸಿನ ಗುರುತುಗಳಲ್ಲ; ನಿರಂತರ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಬದುಕಿನ ಕಠಿಣ ಅನುಭವಗಳ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜೀತಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳು ದುಡಿಯುವ ಜನರ ಬದುಕನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಚಿತ್ರಣಗಳು ನೆನಪಿಸುತ್ತವೆ. ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ ಸಮಾಜದ ಉತ್ಪಾದನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಂದುವರಿದರೂ, ಆ ದುಡಿಮೆಗೆ ತಕ್ಕ ಗೌರವ

ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯದಿರುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನ್ಯಾಯದ ಒಂದು ರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆಸೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ವಂಚಿತರಾದ ಮಕ್ಕಳ ಬದುಕೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ:

**ಸ್ಲೇಟು ಬಳಪದ ಆಸೆ ಮಿಂಚುಗಣ್ಣಿ ಕೂತು
ದನದ ಹುಡುಗರ ಮನಸ ಚುಚ್ಚಿ ಹಿಂಡುವುದು**

ಈ ಸಾಲುಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಜೀವನೋಪಾಯದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿಂದ ದನ ಕಾಯುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕಾದ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ದುಡಿಮೆಯ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆಸೆ ಮೂಡಿದರೂ, ಅದನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಅವಕಾಶಗಳು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವಕಾಶಗಳ ನಡುವಿನ ಅಸಮಾನತೆ ಕವಿತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಆಶಯವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ.

ಅಜ್ಜ ನೆಟ್ಟ ಆಲದ ಮರವು ಒಣಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಚಿತ್ರಣವು ಹಿಂದಿನ ತಲೆಮಾರುಗಳ ಬದುಕು, ಅವರ ಕನಸುಗಳು ಮತ್ತು ವರ್ತಮಾನದ ನಿರಾಶೆಗಳ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ರೂಪಕಗಳ ಮೂಲಕ ಕವಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕಿನ ಬಾಹ್ಯ ಚಿತ್ರಣದ ಆಚೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜನಪದೀಯತೆ ಮತ್ತು ದೇಸಿಯ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡು

‘ನನ್ನೂರ ಹಾಡು’ ಕವನ ಸಂಕಲನದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯೇ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಜನಪದೀಯ ಸಂವೇದನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಅನುಭವಗಳು, ಜನರ ಮಾತಿನ ಕ್ರಮ, ದೇಸಿಯ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ

ಪ್ರಭಾವ ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ.

ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಹರಿದು ಬಂದ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೊಗಡನ್ನು ಕವಿ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆಯುತ್ತಾರೆ. ಜನಪದೀಯ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಅಂಶಗಳಾಗಿ ಬಳಸದೆ, ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಬದುಕಿನ ವಾಸ್ತವಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕವಿತೆಗಳಿಗೆ ಸಹಜತೆ, ಜೀವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದಲಿತ, ಬಂಡಾಯ ಮತ್ತು ರೈತ ಚಳವಳಿಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಶೋಷಿತ ಜನರ ಬದುಕು, ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದೆ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ‘ನನ್ನೂರ ಹಾಡು’ ಕವನ ಸಂಕಲನದ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಕವಿಯ ಕವಿತೆಗಳು ದಲಿತ ಮತ್ತು ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಂದಿಗೆ ಜನಪದೀಯ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

‘ನನ್ನೂರ ಹಾಡು’ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಕವಿಯ ಸ್ವಂತ ಊರಿನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳ ಬದುಕು, ಶ್ರಮಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬಡತನ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಕವಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವಗಳು ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅನುಭವಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತಾಗಿ, ಕವಿತೆಗಳು ವಿಶಾಲವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ

ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ತಳಸಮುದಾಯಗಳು ಎದುರಿಸಿದ ಅವಮಾನಗಳು, ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಮತ್ತು

ಅವಕಾಶವಂಚನೆಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಜನರು ನಡೆಸುವ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಕವಿತೆಗಳ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ.

ಕವಿ ಜನಸಮುದಾಯಗಳ ಅನುಭವಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಕಾವ್ಯವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾನುಭವ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಅನುಭವಗಳ ನಡುವೆ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸ ಕನಸುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ, ಹಳೆಯ ಭ್ರಮೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಬದುಕಿನ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ.

ಈ ಕವಿತೆಗಳ ಮತ್ತೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ, ಕವಿ ತಮ್ಮ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ವಿವರಿಸುವ ಅಥವಾ ವಾಚಾಳಿಯಾಗುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯ ಸಹಜತೆ, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಣಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾವ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಓದುಗರ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ತೆರೆದಿಡುವ ಈ ಗುಣವು ಸಂಕಲನದ ಕಲಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ನೋವು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬದುಕನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದೆಂಬ ಆಶಾವಾದವೂ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕನ್ನು ಕೇವಲ ಕರುಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಅವರ ಶ್ರಮ, ಸೃಜನಶೀಲತೆ, ಆತ್ಮಗೌರವ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಈ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಡಾ. ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ ಅವರ 'ನನ್ನೂರ ಹಾಡು' ಕವನ ಸಂಕಲನವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಜೀವನ, ಶ್ರಮಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬಡತನ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಕಾಶವಂಚನೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಜನಪದೀಯ ಸಂವೇದನೆ ಯೊಂದಿಗೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಕವಿಯ ದೇಸಿಯ ಭಾಷೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಅನುಭವಗಳ ಜೀವಂತ ಚಿತ್ರಣ ಮತ್ತು ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕಿನ ಬಗೆಗಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗ್ರಹಿಕೆ ಈ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆಯುವ ಮೂಲಕ ಕವಿ ತಮ್ಮ ಊರಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ವಿಶಾಲವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಸ್ತವದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಲಿತ, ಬಂಡಾಯ ಮತ್ತು ಜನಪದೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಕೃತಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ನೋವು-ನಲಿವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವರ ಸೃಜನಶೀಲತೆ, ಆತ್ಮಗೌರವ ಮತ್ತು ಬದುಕುವ ಛಲವನ್ನೂ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, 'ನನ್ನೂರ ಹಾಡು' ಕವನ ಸಂಕಲನವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲಕ ದಾಖಲಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಚಿಂತನೆಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ಜನಪದೀಯ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಿತ ಜನರ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆಯುವಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಸಾಧನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ - ನನ್ನೂರ ಹಾಡು.

- ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ - ಜಾನಪದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು.
- ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ - ಬಂಡಾಯ ಜಾನಪದ.
- ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನಿ, ದೇಶೀವಾದ.
- ದೇಜಗೌ - ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ.
- ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ - ಶಿಷ್ಟ ಪರಿಶಿಷ್ಟ.